

LIBERTATEA

Abonamentul:

Prețul foii „Libertatea” cu adăusele sale „Foia Interesantă”, „Tovărășia” și „Bobirnați”, — e următorul; pe un an 10 cor.; pe 1/2 an 5 cor. — Pentru economi: numai 6 cor. pe an!
Pentru America trei dolari pe an.
Pentru România (4 foi) 40 Lei pe an.

Foie națională politică.

Apare în fiecare Joi.

Inserțiunile:

1 pag. 60 cor., 1/2 pag. 30 cor., 1/4 pag. 15 cor. etc. — La inserate ce să dau de mai multe-ori, să fac reduceri de taxă.

Inserțiunile ca și abonamentele să plătesc înainte.

Manuscripte nu să dau napoi.

Organizații plăcute poporului.

II.

Social-democrații germani, steagul roșu socialist, a mai cîștigat 11 scaune de deputat în dieta Germaniei, pe lângă cele 99 ce le avea săptămîna trecută pe cînd încheiam noi foaia, — și așa au ajuns a avea 110 deputați în marele sfat al țării lor, pe cînd celelalte partide, șase, n'a ajuns nici unul a împlini suta. Nu vor fi prin asta, bine înțeles, socialiștii hotărîtori în dieta Germaniei, — căci acea dietă are de tot 400 deputați, și așa, cînd celelalte partide să înțeleg între ele, partidul socialist, deși tare, e cu totul neputincios față de celelalte de trei ori mai tari la oală, — chiar ca al nostru, cel naționalist din dieta din Pesta. În multe treburi însă, celelalte partide nu să înțeleg între ele, și atunci, pe acelea pe care le va sprigini partidul socialist, ies biruitoare, iar cele contra cărora va fi partidul socialist, vor cădea!

Și ne întrebăm noi, după ce vedem înălțarea uimitoare și răzbirea înainte impunătoare a partidului socialist, — prin ce a știut acest partid să adune sub steagurile sale roșii, așa de tare mulțimea de oameni, mai ales păturile de jos, muncitoare, ale poporului, de poate culege astfel de învingeri cu ajutorul lor?

Răspusul e unul și singur. Ci ca să-l înțelegem, trebuie să lămurim o altă treabă:

Omul nu stă numai din trup, ci și din suflet, — asta o știe fiecare copil de 7 ani ce merge la școală. Dar și aceea ar trebui s'o știe mai ales partidele politice, că nici numai din suflet, ci și din trup stă bietul om! Și cel ce vrea să adune oamenii cum să cade în jurul său, sub steagul său, acela trebuie să scrie pe steag nu numai vorbe sfinte, plăcute sufletului bun și nobil, ci și trebuințele de toate zi-

lele ale trupului, ale bulgărului acestuia de lut în care ne adăpostim sufletul!

Și de lucrul acesta au ținut în chip isteț samă cei-ce au întemeiat partidul politic socialist, care apoi a și prins așa de repede și de tare în marile masse, pături, ale poporului muncitor. Partidul socialist și-a întocmit un program larg, cît să cuprindă în el toate cetele și toate felurile de muncitori din toate națiile și din toate țările. Și ca să le atragă pe toate, a scris pe steagul programului său încă mai mult trebuințele pămîntești ale lutului din om, decît pe cele sufletești, ba — și aci e greșala acestui program, — părțile ideale, cele ce privesc sufletul și moralul omului, le-a lăsat aproape de tot în laturi. Iar în praxa vieții chiar prigonesc aceste cerințe ideale. De aci apoi urmarea, că în ochii multor oameni cu cugetare adîncă și dreaptă, partidul socialist, pentru aceste puncte ale programului său, nu e bine văzut.

Noi Românii avem și noi un partid politic, partidul național-român din țările coroanei ungare. Acest partid a intrat și el de repetite ori în lupte de alegeri și a avut zile de frumoase biruințe, dar totuș prea mu te zile de înfrîngeri, pe cînd, după numărul mare de Români din țară, care toți îi doresc în inima lor izbîndă, ar fi trebuit să se vădească mult mai biruitor. Și dacă ne gîndim bine, nici nu are să ne prindă mirare de asta. Mai curînd să ne mirăm, că am biruit, cît am biruit, căci și aceste mici biruințe dovedesc, că avem un popor, în mijlocul căruia să aflăm mii și mii de idealști din cei mai nobili, lamură de suflete alese, cu ajutorul cărora am putut face și cît am făcut. Incolo, nu am prea știut noi căuta și stărui legături puternice între conducerea parti-

dului nostru național și între grosul, mulțimea, poporului! Programul nostru politic e ca un Tatăl-nostru de frumos, e ideal, e mai pe sus de ori-ce discuție înalt, superior, și Român cuminte nu poate spune, că n'ar dori neamului său toate cele scrise în acest program.

Totuși el are prea puțin magnet, care să atragă cu putere neînvinsă pe fiecare Român, nu numai pe cei înțelegători de programe așa înalt ținute, ideale, ci și pe cel din urmă pâlmaș, făcîndu-l și pe acela, ca, de nu înțelege toate cerințele înalte ale programului, să înțeleagă ușor pe cele mai de toate zilele și să se simtă și el atras în lupta pentru acest program, prin acele puncte ale lui.

Ci-că ba da, să află și aceste cerințe în program, condensate în cite-un cuvînt; cine vrea, iee-l și-l tilcuiască mai pe larg.

Dar nu e așa. Pentru marea obște nu e destul. Ei îi trebuie ceva așa limpede și verde spus, cum e spus în programul socialist, că: luptă să-ți cîștig bunul cutare și cutare. Ție de ți-s dragi bunurile sufletești, le ai cerute aci, ție de ți-s mai dragi cele materiale, le ai aci puse și-rag, haid cu noi și luptă pe viață și pe moarte pentru cîștigarea lor!

Programul nostru — fără a greși prin asta — filfăe mai ales ori aproape numai cererile ideale, înalte, nemateriale, iar pentru a răpi mulțimea într-o sprigină a unui astfel de program frumos, îți trebuie o mulțime luminată, cultă și bună! Dar un partid politic ce razimă aproape numai pe popor plugar și cam lipsit de carte, — acela va simți cumplit scăderea, că programul său e alcătuit așa de ideal, mai presus de înțelegerea mulțimii.

Cei ce doresc să vadă și partidul nostru național trecînd prin biruințe impunătoare, ca, de pildă, cel socialist din țări ca Germania, Franța, etc., aceia să gră-

bească — fiind aceasta o strigare a timpului! — a-și întregi programele cu puncte de cea mai viuă și zilnic simțită trebuință a grosului poporului! Dar nu numai a le scrie în program, ci a și lucra cu fapta pentru întruparea lor, ca să vadă poporul folosul lor pipăit, — și atunci biruințe frumoase ca cele ale partidului socialist german, nu vor mai fi nici pe la noi »minuni«, ci lucruri de sine înțelese, firești.

Mai ales noi Românii din țările coroanei ungare să facem asta încă pînă nu chiamă alții poporul sub steagurile lor pe care scriu vorbe amăgitoare, deși nu sunt adevărați binevoitori ai poporului nostru.

Să avem și programe și organizație cît mai plăcute poporului, mulțimii, de vreme să ajungem și noi la zile de bucurie, în luptele noastre naționale.

UNELE—ALTELE

110 deputați socialiști în dieta Germaniei.

La mijlocul săptămîinii trecute s'au încheiat cu totul alegerile pentru dieta mare a Germaniei, și deputații socialiști au izbutit în 110 cercuri, trimițînd în sfatul mare al țării 110 deputați de ai lor.

Nainte cu vre o 4 ani erau în acea dietă vre o 85 deputați socialiști, dar fie că partidul lor să prea încrezuse și nu-și mai vedea de bună rînduire (organizare), fie din pricina neînțelegerii între conducători, la alegerile trecute numărul lor a scăzut la 54.

Dac'au văzut că dau napoi, oamenii s'au trezit ca dintr'un vis urît, și s'au pus pe muncă cu zor și și-au întărit organizația, și-au văzut de încheierea rîndurilor, de ținerea membrilor în jurul steagului partidului în chip mai cuminte, — și așa în fața noilor alegeri, a celor de acum, ei nădăjduiau să se urce iar la numărul la care fusese, la 80—85, și ar fi fost foarte mulțumii și cu atîta, — dar ca să umplă suta și să treacă peste ea, — asta nici ei nu o nădăjduiau.

Cînd colo, ajunseră mai mult

deci înșiși credeau. Și asta pentru că de data asta celelalte partide au căzut în păcatul în care fusese ei, socialiștii, în rîndul trecut. Acum celelalte partide s'au prea încrezut și nu au lucrat, și capii lor s'au desbinat, — și urmarea fu aceea: căzură acele partide slăbite și ieși mai tare cele ce s'au rînduit la vreme, a cărui membri au stat umăr la umăr!

Cum e la noi?

În fața acestor arătări, fără de voe, ne luncă gîndul să facem asemănare între stările partidului nostru național român și cel al socialiștilor germani, — și să ne întrebăm: Oare la noi spre ce merg lucrurile? Spre întărire, ori spre destrămare? Răspunsul nu l'om da noi, ci de-și-l'fiecare cetitor cu judecata dreaptă, rece.

Noi la alegerile din 1906, ajunsesem să biruim în 16 cercuri. Eram la o stare, nu de ajuns de sus, după est ni-să cade nouă, dar totuși un pas bun înainte și care îți da nădejde că vei da și mai înainte: Cam cum erau socialiștii germani, cînd aveau cei 85 deputați.

Din pricina tîndăliei noastre în jurul organizării (rînduirii) partidului și mai lui din pricina mijloacelor tălhărești cu care guvernul a luptat contra noastră, la alegerile de acum doi ani, scăzurăm la abia 5 deputați! O pățirăm adecă mai rău ca și cum o pățise socialiștii germani cînd scăzuse dela 85 la 54.

Ce făcură însă socialiștii după ce văzură această îngrijitoare dare înapoi? Să puseră pe lucru cu vînjoșie și stăruință minunată, ca noua zi de luptă ce va să vie, — căci doar nici-odată o alegere nu să face pe vecie, ci pe cîtiva ani numai, — să-i aștepte tari ca zidul și să-și cucerească de nou starea ce o avuseră! Și munca asta de bună organizare, isteț dusă înainte, le ajută, uite, de nu cuceriră numai starea avută, ci trecură o puternică stație peste ea! Ei ieșiră din luptă în fața căreia pășiră așa rînduiți, cu unu a treia mai tari decum fusese cînd aveau 85 deputați!

Și ce să face la noi, după ce trecurăm prin o căzătură neasămănat mai zdrobitoare ca cea a socialiștilor germani?

Ne-am apucat noi de rînduirea (organizarea) partidului nostru național cu toate puterile, ca ziua de nouă probă ce va să vie (și poate să vie foarte în curînd și pe neașteptat), să ne aștepte tari ca zidul și lupta să ne scoată mai tari ca și cînd avurăm 16 deputați?

Vedem noi oare, dela alegerile din urmă încoace, mințile cele mai luminate ale partidului nostru național, frămîntîndu-se, chibzuînd, scăpărînd în căutarea amănuntelor cu ajutorul cărora să înfrîngi și corupția și siluirea și toată mișelia ce să pune în lucrare în zile de alegeri față de alegători la sate și la orașe? Și au aflat ele macar o parte din acele mijloace, și așa n'o să

avem a ne mai teme că vor lucra cu aceeași izbindă contra noastră toate mijloacele blăstămate ale contrariilor?

S'a ridicat dela cele din urmă alegeri încoace măsura tăriei și flexibilității în alegătorii noștri? Sunt ei mai tari azi ca înainte cu doi ani în alipirea lor pe lângă steagul național?

A crescut de doi ani de zile încoace tăria legăturilor dintre fruntașii partidului și popor? A crescut dragostea poporului pentru fruntași și vaza fruntașilor în ochii poporului?

Că numai așa poți avea nădejde a ieși mai tare din luptă! Pentru că numai aceste legături îți dau tăria de lipsă în fața zilelor grele. Numai aceste legături făcute tot mai strînse și tot mai întărite, au dus la așa frumoasă biruință pe socialiștii germani, și numai acelea sunt hotărîtoare și la noi!

Răspunsul nu-l mai dăm. Cetitorii noștri cari vor fi auzit și ei cite ceva despre certele îngrozitoare dintre fruntașii noștri, certe hrănite prin cele două foi mari din Arad, — își vor da ei singuri răspunsul.

La noi, durere, arde rău casa națională, și pe fiecare cărturar care ar putea ajuta la stîngerea ei, în loc să-l vezi cu o pușcă de apă în mână, îl vedem cu cite-un foiu în gură, suflînd de să-i pleznească fălcile, ca să mărească focul!

Așa însă, după căderea zdrobitoare dela alegerile trecute, nu știu că la cele ce vor urma, putea-ne-om recuceri și no starea avută înainte de cădere, ba să mergem și mai sus, cum merșeră sirguincioșii și isteții și stăruitorii în munca lor, socialiștii germani!

Recursul contra alegerii dela Orăștie

să discute chiar în timpul de față naintea Curiei la Pesta.

Intru apărarea recursului dat de alegătorii români s'a înfățișat dl Dr. A. Vlad, iar pe Farkaș îl apăără Dr. Tetélenyi.

Până la încheierea foii nu știm să se fi sfîrșit pertractarea și ce s'a hotărît, — căci deși începută în 30 Ian. dezbaterile la Curie va ținea mai multe zile.

Pentru gimnaziul din Brad.

Cetim în „Tribuna“:

Marți în săptămîna trecută, în Șepreuș (ott. Arad) s'a serbat o nuntă mare și frumoasă românească. Anume alesul paroh a Vălcanului dl Inlui Halmágian, s'a cununat cu dsoara Anna Vaculescu. Veselia și voia bună era la culme, cînd mi-am adus aminte de neajunsurile așezămintelor noastre culturale și cu deosebire de cele ale gimnaziului din Brad, care din lipsa de bani nu să poate întregi la opt clase, și am apelat la oaspeții adunați în număr de peste 100, ca în veselie lor să întindă cite de puțin și pentru acest așezămint cultural.

— Purînd un tas, s'a incasat frumoasa sumă de 60 cor. 30 fl. care cu posta de azi am trimis-o la adresa administrației „Tribunei“ să binevoiți a o administra la locul ei.

Cînd și pe această cale aduc mulțămitele mele cele mai ferbinți contribuenților, în numele culturii românești, tot atunci rog pe Atotputernicul Dumnezeu, ca părechei tinere să-i dea viață lungă și fericită, ca să fie și această nouă familie un stîlp puternic a numelui românesc!

Checia română, 29 Ianuarie 1912. Atanasie Todanu, paroh român greco-oriental.

...Pentru timp mai liniștit.

La un banchet dat de partidul „muncii“ în Pesta, în onoarea lui Khuen, s'au ținut și mai multe vorbiri, între cari a lui Tisza Pișta a bătut mai mult la ochi.

Tisza a zis între altele, că legea nouă de vot numai așa să poate face bună, dacă dezbaterile ei să va amîna pentru — un timp mai liniștit.

Ceea-ce în graiul de toate zilele ar însemna că: să se amîne pe vecie!

Acum cui să-i credem? Că în același timp alte foi spun, că Khuen, la primirea ce a avut la Maestatea Sa, a spus, că materialul pentru noua lege e pregătit deja așa de mult, că în o lună de zile pot da planul de lege gata.

Stafia alegerilor.

Ministrul președinte Khuen-Héderváry, a fost zilele astea la Viena și a dat samă Maestății Sale despre stările dintre partidele din dietă. L'a arătat că n'are nădejde a putea lucra cu dieta asta, — că koșutiștii o să-i pună de nou pedecă și nu lasă să treacă legea despre armată (care cere regruți mult mai mulți și cheltueli mult mai mari!), și așa carul țării va sta iar pe loc.

După cum reese din fol, Maestatea Sa s'a mai înduplecat un pic naintea cererilor îndrăznețelor politici unguri și i-a spus lui Héderváry, că mai lasă ceva pe placul lor în noua lege (sloboade, sloboade!, mai slăbește coarda și mai mină un pic de apă pe moara maghiarizării armatei..., deocamdată nu mult, numai așa ca de gustare, — c'apoi mai încolo, de l'o ținea Dzeu pe îngăduitorul Împărat și Rege, le mai sloboade el încă!...

Dar în același timp cînd i-a pus în mîna lui Héderváry aceste fîgădueli ca o merinde cu care să astupe gura împotrivirii sale din dietă, i-a pus în cealaltă mîna și o sperietoare, o ciuhă: ci-că i-ar fi zis: „De nu merge treaba nici așa, apoi — să risipești dieta asta și să-ți alegi alta, doar îți iese aceea mai bine!“

Noi credem că e numai o sperietoare vorba asta a împăratului și a sfetnicului său. Dar la faptă nu va ajunge treaba. Că koșutiștii să

tem și ei de alegeri. Că știu că guvernul iar își bigă mîna în buzunarul tainic al... Vienel, și cu ban nemțești vine și cumpără pe Ungurii și pe Românii cei slabi, și își scoate poate și mai mulți deputați ca azi. Că popoarele țării sunt încă slabe sufletește și economicește, și ușor le sucești grumazii cu ochiul dracului ori le îndoi spinarea cu biciul... De asta o să se teamă și koșutiștii și mai bucuros fac scăpat prin dietă noua lege militară, decît să se arunce în alegeri nouă în țară stricată ca țara — lor.

Dar decumva nu ar ieși lucrul așa, ci s'ar ajunge la frîngerea părții prin alegeri nouă, cari ar urma să fie în vară ori la toamnă, — apoi o fi el de cine o fi rău, dar o fi rău de noi Românii! Că de-un an și jumătate pe sufletele noastre bate mereu o grindină uriașă, mare, zdrobitoare, pustiitoare, izbită în noi de un cer plin de nori negri, floroși urțiți. Și cu suflete așa zdrobite cum sunt azi sufletele românești, nu pot pleca decît la înmormîntare, dar nu la lupte grele, în cari să cere atîtă tărie, înăltare, voie bună și neînfricare!

Treci, Doamne, dela noi stafia aceasta a alegerilor pe care o zugrăvesc pe părății politici din Pesta!

Din țara dolarilor.

Călătoria dela New-York pînă la Chicago.

Orașul New York, desoris în numerii trecuți ai „Libertății“, este cheia Americii. Aici sosesc oameni dinspre răsărit și mărurile cele multe, și tot de aici pleacă vapoarele spre toate părțile lumii, iar trenurile spre toate părțile Americii.

Al doilea oraș uriaș în Statele Unite din America de Nord, este Chicago, așezat la mijlocul țării, cam două mii de kilometri depărtare dela New York. Cînd pleci spre Chicago dela New York, poți alege felurite linii ferate, de oarece în Statele Unite trenul nu este al statului, ca pe la noi, ci anumite tovarășii, au zidit căi ferate, cu scop de câștig. Poți să mergi cu „linia-Pensylvania“, care trece prin Pittsburgh, ori cu „linia-Baltimore-aud-Ohio“, ori cu „linia-Nickel-Plate“ ori cu „linia Big Four“ care trece prin Cleveland. — Asta din urmă are trenurile cele mai inți și mai bune. — Plecarea să face dela „Union-depot“ (gara trenurilor unite care e zidită, precum am spus, din marmoră, sub pămînt. — Vagoanele lungi, nu au despărțăminte ca cele dela noi, ci dela un capăt al vagonului, pînă la celalt e o singură sală, cu scaune frumoase, căptușite, la amîndouă părțile vagonului avînd trecerea prin mijloc. Nu sunt clase, ca la noi, ci numai o singură clasă, pentru toți! Dinaintea sunt vagoanele pentru fumători, iar la capăt sunt vagoanele de dormit și vagoanele de restaurant (unde

poți mânca și bea). — In gară tot omul își duce calabalicul (pachetul său, de oarece în America nu e rușine să îți duci însuși pachetele. Am văzut episcopi ducându-și singuri pachetele în tren! Nu ca la noi, că tot nevoiașul dă 10—20 cr. la hamal (hordar) să-i ducă un pachetel din sala de așteptare până la vagon.

Șeful de gară dă semnul și trenul pleacă pe subt pământ, până iese din oraș. În tren și prin tunel luminează puternice lumini electrice.

Conducătorul îți cere biletul și îl ține la dînsul. În schimb îți pune pe pălărie un alt bilet, dat dela el, pe care e scrisă stația unde călătorești.

Astfel, trecînd conductorul prin vagon, privește numai la pălăria călătorului și știe că acela de unde vine, unde merge, — că a dat biletul sau ba, și că la care stație trebuie să-l trezească ori să-i spună că are să se dea jos.

În vagoane affi oricînd apă rece, (de pe gheață vara), de beut, apă de spălat, săpun și ștergar curat. Vinzătorii de gazete, poame, țigări și dulceturi, trec mereu din vagon în vagon și își imbie marfa.

Trenurile americane merg mai repede decît ale noastre. — Dacă ieși din New York, trenul merge pe o vale frumoasă, pe țărmul unui flu. — Pe la gări nu stă decît puțin și nu trebuie să schimbi trenul de arareori, — dacă mergi spre orașe mai mici, în afară de linia principală. De pildă, dela New-York până la Chicago, nu schimbi deloc trenul, deși mergi 18 ceasuri și faci aproape două mii de kilometri. — Cel dintîi oraș mai de frunte prin care treci, este Buffalo, în statul New York. Trenul intră în oraș, trece printre străzi și case, până în gară. — Orașul are vre-o patru sute de mii de locuitori. Sunt și cîteva sute de Români, vre-o cinci mii de Maghiari, — cam tot atîți Slovaci, apoi mulți Nemți și Poloni. Orașul e frumos, nou, cu palate mari (cu cîte 16—20 de rînduri) și strade largi, curate. — Dacă întreprinzi aici călătoria, în 30 de minute poți să ajungi cu tranvaiul electric până în orașelul Niagara-Falls, — unde să poate vedea minunea naturii, uriașă cădere de apă *Cataractul Niagara*. Aici, printre stînci uriașe, dela o înălțime de sute de metri, (ca trei patru turnuri de biserică pusă peste-olaltă) cade apa uriașului lac într-o alvie stîncosă și, lunecînd printre stînci pe o coastă la vale, să oprește în alvia lacului Ontario și de aci în rîul St. Laurentiu, care șerpuiește apoi mîndru până la mare.

Vă puteți închipui, ce larmă face căderea acestei ape, cît a Dunării, dela așa o înălțime, și ce vîltoiri spumegătoare să arată privirilor îngrozite ale oamenilor. — Din mijlocul acestor vîltoiri nu mai este scăpare. Nici vapor, nici luntre, nici plută, nici om cu notul nu-i în stare

să treacă prin ele. Meartea e sigură, de oare ce apa la fiecare pas le izbește minioasă de cutare colț de peatră.

Aici e deapururi plin cu oameni, cari din mari depărtări vin să se minuneze privind vestitul cataract al Niagarei.

De aici trenul te duce tot pe țărmul lacului Erie, care este de o întindere cît Ungaria întreagă. Afilăm aici cinci lacuri uriașe, cît cinci mări, cari se țin laolaltă, imprumutîndu-și pe rînd apele, și formînd granița Statelor Unite spre Canada.

— Spre Miază Noapte este cel dintîi, lacul Superior, spre Miazăzi e lacul Michigan, cari amîndouă își varsă apele în lacul Huron.

Din Huron apa trece în lacul Erie și din Erie, prin cataractul Niagara, apa trece în lacul Ontario, iar de acolo, prin rîul St. Laurentiu se varsă în Ocean.

Locul cuprins de aceste ape este de două-ori mai mare decît Austro-Ungaria.

Trenul de la Buffalo ajunge în cinci ceasuri la Cleveland, oraș cunoscut de Români. În Cleveland sunt la 600 de mii de locuitori. Români sunt vre-o 5 mii. — Ei au acolo două biserici și doi preoți, apoi două ziare și vre-o 20 de neguțitori Români. Sunt peste 100 de mii de Nemți, 35 de mii de Poloni, tot pe atîția Maghiari, (cari au 6 biserici) — Slovaci, Cehi, apoi Negri, Ruși și alții. Englezii sînt cam la 300 de mii, adică jumătate din numărul locuitorilor,

Din Cleveland, mergînd tot pe țărmul lacului Erie, ajungi în trei ceasuri la orașul Toledo, iar de aici, în patru cîasuri sosesți la Chicago, acest potop de case, un nou Babilon, la mijlocul Statelor Unite.

După New York, acest oraș are însemnătate mai mare. Chicago este cheia dintre părțile apusene ale Americii și cele de răsărit. Are două milioane și jumătate de locuitori, dintre cari aproape jumătate streini.

Voiu descrie în numărul viitor acest oraș vestit și unele lucruri mai însemnate ce se pot vedea aici.

V. E. Moldovan.

Horia și Cloșca a pîrlit pe Ungurii din Orăștie?

Ziarele maghiare din Pesta (Pesti Hirlep și altele) ne spun, că în una din zilele săptămînii trecute s'a înfățișat naintea ministrului de culte Zichy o deputație a colegiului ev. reformat din Orăștie, în frunte cu directorul gimnazial, și conduși de jupînașul Farkas, deputatul papricășelor și a putrejunii din acest cerc, — au rogat pe ministru să le dea jumătate de milion coroane, ca să-și zidească un internat nou pe sama gimnazului.

Să știe povestea acestei școli. E gimnaziu confesional, al bisericii ev. reformate ardelenene, înzestrat de doi unguri bogați, cu o casă destul de mare și frumoasă, unde să țineau prelegerile (școala) pîn' acum. În acea casă pînă nainte cu doi ani, încăpeau și studenții cu cartirul lor, și și salele de prelegere.

Acum, cu mare ajutor dela Universitatea săsască, și-au zidit un nou local pentru școale, pentru prelegeri, un palat frumos, modern, încăpător, iar casa veche a rămas numai pentru internat (locuință pentru studenți). De sigur acum încap comed de tot în ea, dacă nainte vreme încăpeau cu salele de prelegere cu tot.

Conducătorii școalei înse și-au zis: Ar fi bine să avem acum și un internat nou, precum avem zidirea pentru școală, nouă, măreață. Dar bani nu-s! Oare cum am face să scoatem dela guvern cîteva banițe de arginți să ne zidim și aci, în locul casei vechi (dar în stare de tot bună!) o casă nouă, mai frumoasă?

S'au înțeles cu jidănașul lor Farkas, care e cunoscut prin ministeriu ca un cerșitor de toate zilele, — că e tot pe-acolo și cere milă mai pentru unul mai pentru altul din acei care l'au cinstit cu alegerea, — fiindcă însuși simte că n'a fost vrednic de această cinste și acum cearcă să-și plătească credincioșii din punga țării, cu cîte ceva, — așa el a dus și comisia ce mergea la cerut pentru gimnaziul de aici.

Dar și comisia știe că ministrul le cunoaște casele, că a fost aici la deschiderea noului edificiu gimnazial, și greu le va da, că nu-i temei să le dea. Au chibzuit ei dară, cu ce vorbe sperioase să se apropie de ministru, ca doară-doară îl fac primitiv de cererea lor? Și au găsit sperietoarea! I'au zis ministrului:

„Să dai acest ajutor gimnaziului, că asta nu-i gimnaziu de rînd. Asta împlinește o mare chemare „patriotică“: de a readuce în slinul maghiarismului felurii locuitori a acelor ținuturi, în care *Horia și Cloșca* au dus pîrjolul lor fieros!”

Cînd a auzit ministru de *Horia și Cloșca*, și că aceia și acum pîrjolesc pe la Orăștie — creerii unor patrioți, n'a băgat de samă că aceasta e o simplă apucătură jidovească, de care, după ce iese dela el, rîde însuși jidanul care a învățat pe cei din comisie ca să vorbească așa, spre a fi cu lipici, — ba rîd și de ministrul care i-a ascultat serios cînd îi vorbeau aceste borboașel, — și îndată le-a făgăduit că va face tot ce va putea ca să le dea ajutorul.

Și așa, iaca trăesc „patrioții“ noștri din mila și pomana ce li-o aruncă bunul nostru erou *Horia și fratele seu de mucenie Cloșca*.

Ce lucru de nimic în îmbulzirile acestea patriotice după grăunțe din punga țării!

Cum trăesc ei tot după pielea noastră! Pe noi ne înjură, ne urăsc, ne prigonesc, iar cu numele nostru fug în sus la Pesta și ni-l dau de sperietoare celor ce nu ne știu ce prea blînzi, prea răbdurii, prea îndelungrăbdători suntem, — și storc cu noi pomana de acolo!

Dela Cluj.

Tinerimea universitară română din Cluj, invită la petrecerea cu dans ce aranjează din prilejul *inaugurării festive a „Casinei române“ din loc*. Petrecerea, după înaugurare, să țină în sala dela „Hotel Central“ în 10 Februarie n. 1912.

Venitul curat e destinat pentru *casina română* de acolo.

— Dăm o deosebită luare aminte invitării, acestei pentru-că nădăjduim

că această înaugurare a casinei, e ceva mai mult decît o simplă deschidere de nou a unei casine vechi ce căzuse în păraginire. Nu știm dacă această înaugurare înseamnă începutul unei mișcări nouă și sănătoase în slinul inteligenței însăși din Cluj, care trăește sfîșiată și plină de ură de moarte, cam ca la Arad, — dar nădăjduim că înaugurarea din vorbă, înseamnă un pas sănătos pentru a duce viață nouă, în slinul *tinerimii universitare*, care, decînd volnicia unui guven șovinist, i-a închis societatea de lectură „Julia“, nu mai avea un loc de întîlnire deosebit al ei și potrivit ei, unde să se vadă cu drag toți cei buni, și unde, să aibă o oră de cetiri plăcute, o bibliotecă bogată și tot să cere pentru o petrecere împreună cu învățătură, cum să poate avea sub scutul unei casine bine rînduite.

Viața în casina din Cluj o duc tinerii universitari, și ei duc cu ei aer proaspăt, sănătos, viu, în localitățile acestui așezămînt. Chema rea inteligenței rămîne, ca ea să nu ducă acolo aerul înecat al dușmănilor sale, cu care să strice și aerul proaspăt al înviatei casine. Certății inteligenței, cînd să apropie de pragul casinei, să-și scuture acolo praful de pe încălțăminte și ura din suflet, și intrînd între nevinovatele suflete ale tinerilor, să sfătuiască cu aceia numai de lucruri bune, edificatoare.

În acest semn — salutăm și noi redeschiderea casinei române din Cluj!

*

— Tot în Cluj să pregătesc mășestri români la o frumoasă sărbare. Iaca vestirea ce o fac:

În înțelesul §. 13 din statute, avem onoare a convoca prin aceasta pe toți domniii membrii onorari, fondatori, ordinari și ajutători ai *„Reuniunii sodalilor români din Cluj“* la adunarea generală jubilară din prilejul împlinirii alor 40 de ani dela înființare, ce se va ținea în 4 Februarie n. 1912 la oarele 4 d. a. în localul reuniunii (Str. Jokai Nr. 6). Să va prezeta:

Istoricul reuniunii și raportul general al comitetului, al casarului și proiectul de budjet pe anul 1912.

Să face alegerea comitetului pentru anul 1912.

Petru Sălmiclausan m. p.
secretar.

Valentin Drăganu m. p.
președ.

Prin primejdie de războiu

am trecut anul trecut, — așa spune în o vorbire a se primarul orasului Hamburg din Germania. El zice că dela 1870 (războiul între Germania și Franța), zile mai pline de praf de pușcă ca anul trecut n'a trăit Europa. Și că n'a izbucnit războiu, ci-că ar fi a să mulțumi numai împăratului Vilhelm al Germaniei care privit cu singe rece în fața primejdiei și a lăsat mai bine ceva din cererile țării sale (față de Franța în Morocco, unde nu să puteau împărți asupra puterii peste numita țară), — și așa lăsînd ceva din cererile țării sale, a ferit lumina de un războiu ce putea să la întindă îngrozare.

O fi, dar nu știm acum în primăvară mai putea-să-va încungitura primejdia.

Războiul.

Știrile din zilele din urmă spun, că pe cîmpul de luptă din Tripolitania, iar e mișcare mai viuă. Turcii departe de a să da bătăuți, încă ei încep a ataca pe Italiani. O știre venită din parte turcească spunea, că în zilele astea o armată turcească de 400 soldați regulați ajutați de vre-o două mii de arabi (gloate), au impresurat pe neașteptate o armată italiană destul de mare, cu care au stat în hartă și foc vrășmaș acuși o zi întreagă și că Italianii au fost așa impresurați și strimtorați că au căzut din ei vre-o 400, iar alte 2—300 au căzut în prinsoare și cu ei împreună multe arme și gloante și tunuri și cai.

Ba telegrama turcească știa și mai mult: spunea că soldații italieni văzîndu-să strimtorați, așa de tare s'au năcăjit pe ofițerii lor, că ei înșiși și-au ucis vre-o 3 ofițeri mai înalți: maiori, coloneli, etc. Și că după asta trupele italiene au fost silite a să trage napoi din locurile ce cuprinseseră, până iară mai la orașul Tripolis.

Știrea asta însă din parte italiană să desminte. Recunosc și italienii că Turcii li atacă, așadar au chef de luptă, — dar zice că îndată ce tunurile italiene își deschid focul asupra lor, — sunt siliți a să retrage, că ei n'au cu ce sta în cale focului tare al tunurilor italiene.

— În același timp vine și din partea italiană știre, că în taberele turcești e desnădejdea mare și că arabii, veniți din depărțări și lăsîndu-și casele și cîmpurile în nelucrare, cer conducătorilor turci să dea o luptă hotărîtoare, că dacă nu, ei sunt siliți a să întoarcă pe la vetrele lor, căci altfel li-să potop toate pe-acasă.

S'ar părea că și atacurile acestea din parte turcească, sunt un răspuns la stăruințele Arabilor. Dar un răspuns primejdios, că ei, atacînd pe italieni în locurile lor coperite și întărite, — să aruncă ca în gura cuptorului.

Și nu-i încă nici o nădejde de pace.

Goreșpondență

Din Sălaj.

Dle Redactor!

În 23 Ianuarie n. din încredințarea despărțămîntului Tășnad al „Asociațiunii” s'a ținut în fruntașă comună Sântău — (Tasnádszántó), o prelegere populară prin dl Teodor Mureșean, învățător în Blaja „Despre asigurarea vitelor”.

Deja dela 9 oare sala I de învățămînt a școlii române gr.-catolice era ticsită de popor, așa că la 1/11 ore, cînd s'a început prelegerea, poporul nu mai încăpea în sală. Ca trimis oficios al despărțămîntului la această adunare era de față dl Gerge Füleș preot în Cănaș, iar dintre inteligenți dnii: Demetriu Coroian, protopop; Vasiliu Păteaș, preot Hotoar; Iosif Cosmuța și Petru Aciu Inv. locali; George Füleș, Ioan Füleș și Georg Molnár, proprietari și alții.

Vorbirea dlui T. Murășian a fost ascultată cu multă băgare de samă și la urmă întreg poporul și-a arătat dorința de a să înscrie de membri ai „Reuniunii proprietarilor de vite dela Orăștie”, în cadrul noului despărțămînt al acestei Reuniuni, ce e pe cale a să înființa în jurul Tășnadului. Încă în 1910 despărțămîntul Tășnad al Asociațiunii a ales o comisie de 3 membri cari să înjghebeze un despărțămînt pentru asigurarea vitelor din acest jar, dar lucrul a rămas împedecat.

E înse nădejde bună că să va face acum.

Tot pentru înfăptuirea acestui lucru bun, din încredințarea despărțămîntului Tășnad al Asociațiunii, T. Mureșian va mai ținea o prelegere despre asigurarea vitelor în 6 Februarie în Cănaș, iar în 14 Februarie în Chișfalău, și dacă acolo va fi primit așa bine indemnul, atunci să va începe organizarea noului despărțămînt pentru asigurările vitelor.

Ținta acestor prelegeri economice-culturale e, a trezi în popor interesul pentru scopuri mai înalte, pentru însoțirea puterilor în folosul seu, iar asta mai ușor o ajungi începînd ca stăruiri asupra unor mișcări, cari îl privesc așa de aproape și-i sunt așa de folos, ca asigurarea contra pagubelor în vite. Dela acest fel de însoțire și mișcare, trece apoi interesul lui și la altele, și ca mine putem avea și pe aici un popor așa de trezit la știința de de sine și la încredele în sine, la mîndrie națională, precum cu toții ni-l dorim! Să ajute Dumnezeu.

Un doritor de înaintare.

Din Despărțăm. Diciosânmărtin al „Asociațiunii”.

— O prelegere populară. —

Comitetul Despărțămîntului D.-Sânmărtin al Asociațiunii dezvoltînd în anul trecut o activitate frumoasă (a ținut 24 de prelegeri populare, unde s'au cetit aproape 90 de conferințe) a hotărît să reînceapă șirul prelegerilor pentru anul de față.

Întîia prelegere a ținut-o în comuna fruntașă Căpâlna de jos unde a fost de față un număr frumos de ascultători.

La intrarea în sat oaspeții, trimișii comitetului (directorul și conferențiarul), au fost întâmpinați de întreg poporul, în frunte cu dl preot I. Oltean, făcînd cîntărilor nostri ovații însuflețite.

S'au ținut prelegeri frumoase din partea dlor Platon preot în Șonfalău, despre „gunoiiul măestrit”, pentru care prelegătorul a fost răsplătit cu vii și îndelungate aplauze de ascultători, tot astfel și dl Dr. Romul Boilă, care a ținut o prelegere în sfera dreptului, iar dl Emil Călugăr, contabil la „Vulturul”, a cetit admirabila prelegere a dlui A. Chețianu dir. gimnazial din Blaj, „despre stăpînirea pămîntului prin muncă și cartea”. (Prelegerea a fost să se țină astă vară cu prilejul sărbătorilor).

În privința materială prelegerea a avut un succes deosebit. S'au înscris 24 de membri ajutători. Cele multe înaintel

Raport.

NOUȚĂȚI

Primar al Lugojului a fost ales dl Dr. D. Florescu, Român de acolo fost pînă aci protonotar orășenesc tot acolo.

Interesul pentru această algere a fost neobiceinuit de mare între membri reprezentanței orășenești, ceea ce să vede și din aceea, că din cei 120 membri, au mers la votare 114 inși și numai cei duși din oraș ori bolnavi au lipsit.

Și pentru noi interesant e, că la acest post erau candidați doi Români: Dl Dr Florescu, protonotar orășenesc, și Dl I. Baltescu, viconotar la comitat, tot în Lugoj

Stăpînirea, cei dela comitat, doreau pe dl Dr. I. Baltescu, om mai alipit de „domni” tari și mari iar dl Dr. Florescu, a fost dorit de membri români și de o parte mai mică dintre neromâni, cari îl privesc ca pe un funcționar vrednic și de omenie. Toți ceilalți neromâni s'au dat pe lîngă doritul stăpînirii dela comitat, și așa acela a căpătat 58 voturi, iar Dr. Florescu 63 și 3 inși n'au votat cu nici unul.

În urma acestei votări, vicispănul Issekutz, care a condus alegerea, a declarat de primar ales pe dl Dr. Florescu.

În oraș vesteza alegerii a fost primită cu bucurie de toți cei cari, fără ură și patimă, au numai binele orașului înaintea ochilor — și acest bine va fi fericit slujit de noul primar.

O singură umbră întonecă bucuria alegătorilor alui Florescu: alegerea dsale e făcută numai pînă la toamnă, cînd vine la rîd alegerea de nou, pe 6 ani, a tuturor delegațiilor orășenești, și așa și a primarului. Și e întrebare că pînă atunci nu să vor mai face schimbări de păreri la unii, mai ales la neromânii, oari de data asta au votat și ei cu dl Dr. Florescu. Ca trăim în țara cănelui. Și cei cu puterea în mână de sigur vor umbla acum în o cănă cu miere în alta cu cleștele puterii, ca să clatine și abată pe unii din sprijinitorii lui, spre a-i alege pe doritul lor, care numai cu puține voturi a rămas napoi.

Logodnă. Dșoara Mărioara Balomiri și dl Silviu Hățegan teolog gr.-cat., fidanțați. Orăștie, Șeușa.

— Dl Pau B. Sculici din Mercina și dșoara Mărioara Urlică din Ticvaninul-mare, logodiți.

Pentru abonații nostri.

Facem prin aceasta cunoscut, că acelor din abonații nostri cari au avut foile anul trecut și pînă acum n'au trimis plata pe 1912, — să mai trimită num. i numărul acesta și cel viitor, apoi urmează oprirea foilor la adresa lor.

— Cel cu ceva restanță pe anul 1911, — bine înțeles au să trimită înțil restanța, căci altfel banii veniți ca abonament pe 1912, să scriu la restanță și foile să opresc!

— Numărul mai nou al revistei „Cosinziana” să înfățișează cu o plăcută învoire: Are și 2 pagini de „Cronică feminină”, îngrijită de o doamnă română, aducînd chipuri de modă și vorbind despre modă, apoi povește pentru casă și bucătărie. — Această cronică va veni în foaie în fiecare lună odată. — Incolo revista e tot așa de îngrijită cu plăcut material de cetit: poezii, nuvele, etc. — Prețul: 3 cor. pe pătrar de an, 6 cor. pe jumătate de an.

Advocatul Dr. G. Gârda din Făget, publică în „Drapelul” următoarea scrisoare, care îl arată, așa cum îl știm cu toții, Român cu inimă plină de bunătate pentru poporul nostru însuși, și cu gîndire frumoasă pentru așezămintele noastre și gata de jertfă pentru acelea. Iată ce scrie dl Dr. Gîrdă:

Milt stimatule dle redactor! Deja dela începutul lucrării mele ca avocat, multor clienți de-ai mei, le făceam mai multe mici s'ujbe mărunte, cu sfatul ori de altă natură, pentru cari de regulă, îmi imbițau oarecare sumuște, cari de obicei erau așa de mici, că mai bine mă mulțumeam de ele. Nu am făcut însă bine, pentru că oamenii țineau samă de aceea, că pentru serviciul făcut au să mi plătească ceva și cînd vedeau că eu nu primesc plată, suma care era adusă pentru mine, mergeau și o beau în birturi, și astfel banii aceștia, lăsați lor cu gînd bun, ajungeau în mîni streine.

Văzînd că bunăvoința mea nu are rodul dorit de mine, m'am cugetat, că totuș va fi mai bine, dacă banii aceștia li voi aduna eu, ca apoi să-i folosesc eu în folosul națiunii române.

Așa am făcut. Am lăsat să-mi facă o pușculiță (piceșă) de tinichea (o'eu) cu lăcăt pe ea și în pușculița aceasta am adunat toți creșterii cari mai înainte să lăpădau pe beuturi spirituoase.

Acum e un an de cînd am început stringerea aceasta de bănoți. Descuind pușculița am aflat în ea o sumă de 98 cor. 70 fileri, sumă adunată așazicînd creșterii de creșterii. Suma aceasta am întregit o la 100

cor. și cu posta de astăzi am trimis pe adresa d-voastră, ca să binevoiați a o da comitetului „Fundăției Liviu Maron“ (din care să ajută tineri români la școli înalte) căreia îi dăruiesc suma aceasta. Strângerea în forma de mai sus o voi urma și mai departe, iar sumele adunate în fiecare an le voi folosi pentru vre-un scop de binefacere ori cultural românesc.

Cu deosebită stimă: *Dr. George Girda*, avocat.

— Iată o faptă frumoasă dela un domn avocat român, cu nobilă simțire și gândire românească.

Unde aveți în sat școală de stat și românește nu să cetește mai nimic în comună, — acolo trimitem de cinste 10—20 Calendare Naționale pentru a să împărți între tinerii ieșiți dela școală, ca să începă a ceti și românește. Domnii preoți-cateheți, cari cunosc aceste stări și știu cui ar trebui date cărțile de acest fel, ca să se deprindă și cu cetitul românesc, — să ne scrie, ca să le trimitem. Că avem de împărțit 1000 Calendare de cinste, plătite de un om bun. Numai posta și o plătesc la scoaterea pachetului.

Iar pentru comitatele Bibor, Sătmăr, Sălăgiu, Săcuime, împărțim noi, din darul nostru de crăciun, până în 400 foi „Libertatea“, de cinste, trimițând 1—2 foi în un sat și câte un pachetel de Calendare. Cetitorii noștri de prin acele comitate să ne dea numele acelor Români din sate vecine lor, în care foile noastre nu merg, — ca să le trimitem.

Concert în Alba-Iulia. Corul vocal al bisericii rom. gr.-orient. din Alba-Iulia-Maier aranjează Concert împreună cu Producțiune-Teatrul Luni, în 12 Februarie n. (Sfinții 3 Ierarhi), în sala cea mare a Redutei orașenești (Chios.), din loc. Venitul curat e destinat în favorul școlii gr.-or. din Maier.

(Publicăm de nou această invitație, ca rectificarea, căci în numărul trecut s'a tipărit greșit că corul bisericii gr.-catholice ar fi care aranjează producția, pe cind e al celei gr.-orientale).

— Reuniunea gr.-cat. de cîntări „Concordia“ din Oravița-rom., invită la producțiunea ce aranjează Duminecă în 4 Februarie n. 1912, în sala dlui I. Nedici din localitate, sub conducerea dlui învățător Ion Bogdan. Să predă un Concert de 3 puncte, apoi teatru, o comedie de V. Alexandri. După producțiune joc.

Bora, uriașul vînt ce suflă la Fiume din cînd în cînd, zilele astea s'a ivit de nou cu o furie mare. Suflă de stă să ridice casa din fundamentul Corăbiile ce veneau din largul mării spre port, n'au putut intra în port aproape două zile, căci le era teamă că vor fi izbite de țărnam de le sfărâmă. Au trebuit să stea acolo în largul apelor, să le legine valurile pe creasta lor moale,

până s'or sătura. Numai după liniștirea fiorosului vînt s'au putut apropia de țărnam, să-și descarce ce aveau de descărcat.

Negarii mai tari ca noaptea, peste Londra. Uriașă cetate a Londrei (Anglia) fiind toată țara aproape de Miază-noapte, și pe acolo fiind mai neguros ca pe locuri unde are soarele putere mai mare, — nu arareori ajunge în astfel de stări, de o noapte ține la ea 2 și 3 și 4 zile

Săptămîna trecută a avut iar vreme de asta. O negură de tot groasă și grea s'a lăsat peste tot orașul și peste mare până departe. Atîta de grozavă a fost negura, încît au trebuit să se oprească umblarea tuturor trenurilor, tranșvelor, automobilelor și trăsurilor, — că nu să vedeau la 2 pași una pe alta și s'au întimplat ciocniri între ele, ba și pe mare două vapoare s'au lovit de odată și unul era să se cufunde, — că s'ignale dau ele de dat, dar nu mai pricepeai de unde vine și de văzut nu vedeai nimic. În stradă om să lovea de om, că nu să vedeau. Și lampele nu plătesc nimic. Nu luminesc decît la un paș și lumina lor să lenească în negură. Abia a treia zi negura s'a rărit atîta de mult că să poată începe iar a umbla trăsuri și trenuri și vapoare.

Banditul dela Făgăraș, a fost prins! Țara Făgărașului a fost vreme de un an și jumătate ținută în groază de un om foarte primejdios, un hoț de codru din cei mai cu capu 'n mână. Să ivea numai cîntec, ba dîncolo, jefuia, omora și căra averi și apoi să perdea ca un ac în un car cu fin. Toate cercetările gendarmilor au rămas zădarnice. Să pusese premin de 2500 cor. pe capul lui!

Zilele astea însă i-s'a dat de cap. Ci că fogise în România și nu i-se mai da de urmă prin cei codri. Acum de odată o patrulă de gendarmi a dat peste el în munții Făgărașului. El cînd a văzut pe gendarmi s'a speriat, Aceștia nu știau că cine e, l'au chemat dar să spună ce om e și ce caută pe acolo? E, drept răspuns, a luat-o la fugă și oprindu să după un arbor, a pus carabina la ochi să tragă în gendarmi dar gendarmii l'au întrecut și cu cîteva pușcături l'au culcat la pămînt! Il chema Andrei Budac și era un om fioros și sălbatec.

O comisie de ofițeri de gendarmi și civili au plecat la fața locului să vadă dacă-i drept că omul ucis e temutul bandit?

Mamă, ori hoată de copil? Din Kereszthely să scrie: Zilele astea oprindu-se trenul, o femeie bine îmbrăcată a coborît jos un copilș așa de 2 ani, iar ea s'a întors în vagon. Cei-ce au văzut-o, credeau că a pus copilul jos și ea s'a întors după ceva pachete, dar vine acuși și ea. Dar iaca trenul pleacă și ea să duce mai departe. Copilul a rămas plîngînd în stație, în frig. S'a telegrafat la o stație înainte să prindă pe femeia descrisă așa și așa. Dar n'au mai aflat-o în tren ori își schimbase hainele. Poate la o sta-

ție mai mică s'a dat jos și a apucat altă cale. Și micul copil nu știe spune cine e. Și așa nu să știe, e oare vorbă de o mamă fără inimă ce-și lapădă copilășul, — ori e la mijloc un furt de copil?

Un prețios și frumos Album de vederi a frumseților naturii prin părțile locuite de Români în Ardeal, — a scos de sub tipar dl *Teodor Romul Popescu*, funcționar la „Albina“ în Sibiu: Sînt 4 broșuri cu descrieri de locuri romantice, prea frumoase, mult căutate de turiști, adunate la un loc în un volum — album. Descrierile locurilor și a vederilor formează totodată o bună călăuză pentru acei cari ar dori să cerceteze locurile frumoase descrise și date cu icoane în broșura din vorbă.

Broșura I (partea întâi a albumului) cuprinde descrierea orașului Sibiu în vorbe și icoane, cu așezemintele și lucrurile vrednice de văzut în el. Ne arată cu totul 22 chipuri interesante din această veche cetate săsască, în care azi și românismul e destul de tare și de însemnat. Găsim în descrierile dlui. Popescu și lucruri cari mulți din noi nu le știam, — cum e de pildă și interesantul fapt, că în lăuntrul bisericii mari și vechi săsești din Sibiu, să află și *piatra de mormînt a Voievodului Mihnea Vodă al Munteniei, care la 1510, a fost tăiat de dușmani aci pe treptele bisericii săsești din Sibiu*. Is'a făcut mormînt aci în Mauzoleul bisericii și pe mormîntul lui e pusă o piatră interesantă lucrată: o cruce cît ea de mare e scobită pe ea și o împodobeste, iar pe de laturi e scris cu litere vechi (cirile) pe cine copere ea și din ce trist privilegiu. Apoi fel și fel de chipuri ce ne interesează din Sibiu.

Broșura II e: dela Sibiu la Turnu Roșu cu arătare de vederi și călăuză, că, mergînd pe acel drum romantic ce să cauți și să vezi de vrei să vezi ceva frumos.

Broșura III e: Prin munții Făgărașului, Cibinului și Brașovului.

Broșura IV: Din Carpați, — cu călăuză prin Munții Carpaților și cu mulțime de vederi (chipuri) de-ale lor.

De tot vre-o 90 de fotografii.

E un interesant și frumos album. Costă 5 cor. — Să capătă dela autor în Sibiu sau dela „Librăria Națională“, din Orăștie. Să se trimită și 45 fileri de porto recomandat.

Aduc prin aceasta simțite mulțumiri tuturor aceluia, cari, din tristul privilegiu al trecerii din viață a mult iubitei mele soții *Leliția Popovici n. Todescu*, mi-au adus în persoană sau în scris, condolențele și înfrîngările lor alinătoare.

Geoagiu-de-jos, 30 Ian. n. 1912

Ioan Popovici,
protopop.

POȘTA REDACȚIEI.

Dlul Jullu T. în D. Pentru ori ce cărți binevoiați a vă adresa cu întrebarea de-adreptul către „Librăria Națională“ S. Bor-nemisa în Orăștie (Szászváros). Noi vi-am trimis, drept răspuns, un Catalog al Librăriei. Ce găsiți în el, să aflați la Librărie, ce nu, trebuie să vi-să procure de aiurea.

Dlul I Pașca în G. Fii bun și scri-soarea aceea trimite-o de-adreptul la ziarele din Arad, să vadă și ele ce z'ce marea obște cetitoare despre ele. Noi n'o publicăm, nici extras din ea nu dăm, că plini sîntem și așa pînă 'n gît de scribă acelor certuri fără minte.

I. U. I. N. În U. A scrie poezii, o meșteșug greu. Pușini izbutesc a da ceva bun de tot. Iată, dar încercările dale sînt prea slăbuțe pentru a fi tipărite în foaie. Culege versuri frumoase din popor și le punem bucuros.

„Miron“. Istoria bătrînelui numai așa ar fi de publicat, cînd ai avea de spus ceva de interes obștesc din viața lui: că a făcut vre-un bine pentru cu tura ori înaintarea locală, o jertfă ceva, și atunci l'ai spune cu numele, ca pildă și pentru alții. Așa. cele trimise nu-s nici corespondență descriind un om și un fapt de interes, nici simplă schiță literară. N'avem cum o folosi.

T. L. Kisberioj: Pentru-ce-ai trimis 1 cor. 40 fil?

T. O. Érszentkirály. Foaia merge regulat? — Caută la poștă!

N. B. Sellste: Prețul volumului e 1 cor. 40 fil. Dta-ai trimis numai 1 cor.

V. Co. Barei: „Foaia“ singură nu să dă; numai cu „Libertatea“ împreună, oii în Libertatea unui vecin. Spune în a cui să-ți mergă, c'apoi-ți-o trimitem. Altfel nu.

Ardelean Todor — Kerülös să dea numărul căsii — că altfel foaia ne vine napoi.

I. P. Nagysind: De ce ai trimis 13 cor?

Zsorns Gabor. Pecsétszeg: De ce ai trimis 7 cor. 80 fileri?

văd. **M. M. Borosbocsárd:** Ce voiți pentru banii trimiși?

V. V. Brașov: Să dă cum ceri!

N. A. Nevrincea: Mai trimite o coroață pentru un exemplar din „Foaia Interesantă“.

Manea Stola în? Dă-ne adresa deplină.

Local pentru birt--prăvălie de închiriat.

Fundațiunea Nicolae Muntean are o casă în Lugoj situată la marginea orașului în strada Făgetului, lângă locul tirgului de săptămîna.

Casa e cu licență de beuturi și poate căpăta și trafic, apoi constă din trei chilii, culină, cămară, grăjdii mare pentru vite și alte superedificate economice. Este curte largă și grădină, unda — pe lângă birt și prăvălie — un om harnic să poate ocupa și cu alte izvoare de venit.

Reflectanții de a o lua în chirie pot momentan primi deslușiri dela Conzistorul diecesan din Lugoj — eventual chiar în persoană să pot mai bine convinge despre local și despre arînda anuală; — ba casa o pot și cumpăra de tot.

Lugoj în 22 Ianuarie 1912.

(440) 1—2. *Administrația fundațiunii.*

Casă de vînzare.

Casa No 48 de pe drumul țării, (vis-a-vis de biserica gr.-or. română), potrivită pentru măestru sau econom, avînd aci 3 locuințe, șură, șopru, 2 curți, etc., — e de vînzare din mână liberă.

Informații a să cere la proprietarul

Ioan I. Lăzăroui,
comerciant în Orăștie.

= Calendare bloc foarte frumoase, cu ohipul regelui Carol I. al României și a reginei-poete Carmen Sylva, se află la „**Librăria Națională**” S. Bornemisa, în **Orăștie—Szászváros**. Prețul unui exemplar e coroană 1.30 franco. Să-l ceară toți, cari vreau să aibă o podoabă de calendar în casă!

Subscrisul dan în arină pe 6 ani vînd de uricie o mașină mare de scărmanat lînă, piuă de spălat haine, 2 piuă de făcut oleu cu teascul recerut, toate în starea cea mai bună purtate cu putere de apă, aflatoare în comuna Alkenyér Sibot cu o grădină de 2 jugere. Toate acestea să află aproape de gara Alkenyér circa jumătate kilometru.

Refleotanții să se adreseze la subscrisul până la finea lui februar

(435) 2—2 **Nicolae Herlea I. Elias**
p. u. Felkenyér (Vinerea)

Caut cafenea!

Caut spre închiriere o cafenea, sau un restaurant cu drept de circimărit, situat în loc favorabil, și cu învîrtire bună. Cei-ce au un astfel de local de închiriat să se adreseze direct la subsemnatul, arătînd totodată și condițiunile de închiriere.

(453) 1—3 **Andrei Valerius**
com. de bucate în Rapoltul mare.
(Nagyrapolt, Hunyad m).

Unul sau doi tineri

absolvenți de 1—2 gimnaziale sau reale să primesc ca practicanți sub condiții favorabile la

Stan Stefla

(454) 1—3 **In Săliște.**
(Szelistye, Szeben m).

Cassa de păstrare în Mercurea societate pe acții.

Primește la filiala sa din Alba-Iulia depuneri spre fructificare până la 5000 cor. cu 5% dela această sumă în sus cu 5½%! Depunerile să capitalizează de două ori la an. Darea de camete o plătește înstitutul.

Acoardă imprumuturi pe Intabulare cu 7%, pe chizeși cu 8%.

Mijlocește asigurări de viață și foc la banca generală de asigurare română din Sibiu.

Localul filialei e în strada Vințului Nr. 1 (Alvinczi utca 1 szám) în casa dlui Publiu Rozor, vămaș, înghă firma Misselbacher.

(434) 2—5 **Diracțiunea.**

Un tînăr

din familie bună absolvent 3 sau 4 clase gimnaziale sau reale află loc de practicant la firma:

Ioan Comșa & fiu, Săliște (Szelistye, Szeben m). (438) 1—3

Să caută un tiner român notar diplomat

care ar ocupa postul de subnotar în un cerc curat românesc și care, corăspunzînd, ar ajunge nu peste mult și notar. (437) 3—3

Adresa o dă administrația loii.

„GEOGEANA”, institut de credit și economii societate pe acții în Geoagiu.

Convocare.

Domnii acționari ai institut de credit și economii „GEOGEANA”, societate pe acții în Geoagiu, să convoacă prin aceasta la a

VII-a adunare generală ordinară,

care se va ținea **Mercuri, 1/14 Faur 1912, la 10 ore a. m.**, în localul institutului.

Ordinea de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Prezentarea:
 - a) raportul dlucțiunii și bilanțul anual.
 - b) raportul comitetului de revizie.
3. Decide asupra rapoartelor, stabilirea bilanțului, împărțirea profitului și votarea absolutului.
4. Alagerea a 4 membri în direcțiune, cu mandat pe 3 ani.
5. Eventuale propuneri intrate conform statutelor.
6. Alegerea a doi acționari pentru verificarea procesului verbal al adurii generale.

Pentru cazul, că la adunare nu s'ar prezenta numărul de acționari cerul de §-ul 23 din statute, adunarea generală să va țien la 15/28 Faur, la locul și oara indicată.

Domnii acționari cari doresc a lua parte la această adunare, în persoană ori prin plenipotențiați sunt rugați a depune acțiunile și documentele de plenipotențiere, cel puțin cu 24 ore înainte de adunare, la cassa institutului în Geoagiu, la „Ardeleana” în Orăștie sau la filiala acesteia în Vinț.

Geoagiu, 24 Ianuarie 1912.

Diracțiunea.

Active. Contul Bilanț la 31 Dec. 1911. — Mérleg-Számla 1911. évi dec. 31-én. Pasive. Teher.

Numărar în casa — Pénztárhészlet	4062.33	Capital societar — Részvénytőke	80000.—
Cheque la Banca post. gen.		Fond gen. de rezervă — Általános tartalékalap	13020.—
Cheque-számla a m. kir. postatakarépzárnál	415.16	Fond de bin. faceri — Jótékonycálualap	420.—
Efecte — Értékpapírok	16312.50	Depuneri — Betétek	229848.61
Cambii — Váltók	342.106.— K	Cambii reescompt. — Visszleszámitolt váltók	152641.—
Cambii cu acop. hip. — jelz. bizt. váltók	111.208.— K	453314.—	Conturi-Curente — Folyó számlák
Imobiliil — Ingatlanok	18811.10	Deposite — Letétek	13999.22
Magazinul de cereală — Magtár	14024.49	Dividendă nereclam. — Fel nem osztalék	2511.83
Mobiliar — Felszerelés	640.—	Tantiemă nereclamată — Fel nem vett jutalék	234.—
Debitori — Adósek	400.—	Creditori — Hitelezők	62.36
Interese restante — Hártalékosok kamatai	1918.65	Interese transitoare — Átmeneti kamatok	533.57
	509898.23	Sald ca profit — Egyenleg mint nyereség	6.497.44
			10.132.20
			509.898.23

Debit. Tartozik. Contul Perdere și Profit la 31 Dec. 1911. — Eredmérleg-Számla 1911. dec. 31-én. Credit. Követel.

Interese la depuneri — Betétek	11.541.36	Interese de escont — Váltóleszámitóási kamat	31.893.68
10% dare — 10% betétkamat adó	1.154.14	Interese de Efecte — Értékpapírkamat	366.45
Dări erariale și com. Kincstári és községi adók	2.382.02	Proviziuni — Jutalékok	1.227.11
Salarii — Fizetések	5.616.—	Provocări — Felszólítási költségek	235.40
Spese de regie — Üzletiköltségek	1.828.58	Profit dela monete — Pénzváltási jutalék	4.02
Porto — Postaköltségek	335.—		
Chirie — Házbér	560.—		
Amortizări — Törlesztések	177.—		
Sald ca profit — Egyenleg mint nyereség	10.132.20		
	33.726.66		33.726.66

Geoagiu-Algyógy, la 31 Decembre 1911.

I. Popovici m. p.,
director esecutiv. — vezérigazgató.

Gavril Todica m. p.,
contabil. — könyvelő.

Membrii dlucțiunii: — Az Igazgatóság tagjai:

Dr. Vlad m. p. Iosif Indrieș m. p. Nicolae Todea m. p. I. Bogdan m. p. Nicolae Fieru m. p. I. Lula m. p.

Contul prezent l-am revidat și aflat în consonanță cu registrele. — Jelen számlát felülvizsgáltuk es a könyvekkel összhangban találtuk.

Geoagiu-Algyógy, la 24 Ianuarie 1912.

Membrii comitetului de revizie: — A felügyelőbizottság tagjai:

N. Popovici m. p., președinte — elnök. **Ariton Magia m. p. S. Fillmonescu m. p. Nicolau Botean m. p.**

Depozit de vin.

Subscrisul mi-am arangeat un magazin de vînzare de vin în Orăștie, strada Morii, (din jos de postă). — Vînzare dela 50 litri în sus! — Vin nou și vechiu! — Prețuri moderate.

(430) 5—10 **Iosef Schönhard.**

Crișmă și prăvălie.

Un local de crișmă și boltă, cu 2 odăi, local de birt și trafic cu vînzare de sare, e, din cauze familiare, grabnic de vîndut. Este și plvinț, sîntină, etc.

Informații a să cere la:

Lázár József

(452) 2—3 în Folt (p. Szászváros)

„Orientul“, inst. de credit și econ., soc. pe acții în Dobra.

CONVOCARÉ

Domnii acționari ai „ORIENTUL“-ui, institut de credit și economii, societate pe acții în Dobra, să convoacă prin aceasta în sensul statutelor, la

a IV-a adunare generală ordinară,

care să va ținea în 24 Februarie st. n. a. c., la orele 10 a. m., în localul institutului cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Constituirea și deschiderea adunării în înțelesul §-lor 20, 23, 24 și 25 din statute.
2. Raportul direcțiunii, prezentarea conturilor Bilanț și Profit și Pierdere încheiate la 31 Decembrie 1910; raportul comitetului de supraveghiere. Aprobarea acestora.
3. Absolvarea direcțiunii și comitetului de supraveghiere de gestiunea anului expirat.
4. Impărțirea profitului curat, realizat cu finea anului trecut.
5. Îndeplinirea eventualelor vacanțe din direcțiune sau din comitetul de supraveghiere.
6. Alegerea bărbaților de încredere externi, în înțelesul § ului 45 din statute.
7. Statorirea remunerațiunii bărbaților de încredere externi pe a. 1910.
8. Raportul Direcțiunii despre rezultatul subscripțiunii de acții pe baza prospectelor distribuite în public pentru înmulțirea capitalului societar. Stabilirea capitalului pe baza acestui raport.
9. Modificarea § lui 6 din statute.
10. Eventuale propuneri.

Domnii acționari, cari doresc a lua parte la această adunare, fie în persoană, fie prin plenipotențiați, au a depune a țile și eventual plenipotențele la cassa institutului sau la cassa altor institute, membri ai „Solidarității“, cel mai târziu până la 23 Februarie st. n. a. c., orele 4 p. m. Dobra, la 25 Ianuarie 1912.

Direcțiunea.

Active.	Bilanț la 31 Dec. 1911.	Pasive.
Cassa	6284.07	Capital societar:
Cambii	262461.—	530 acții à 100 cor.
Cambii cu acop. hipot.	83783.—	Fond de rez.
Obligațiuni	1636.—	Fond. sp. de rez.
Cont-curent cu acoperire	2723.22	Fond de penziune
Efecte	1360.—	Depuneri
Diverse conturi debitoare	1603.19	Depozit de cassă
Mobilier	140.—	Reescont
după amortizare	40.—	Div. conturi creditoare
		Dividendă neridicată
		Inter. tranzit. anticipate
		Profit curat
	359950.48	
		359950.48

Debit.	Contul Profit și Pierderi.	Credit.
Inter. depuneri	9411.95	Interese:
„ reescont	7710.38 K	dela cambii
Salare	4131.92	dela cambii cu acop. hip.
Spese	1879.82	dela obligaț.
Porto	322.49	„ cont curent
Tipărituri	372.70 K	„ efecte
Dare	1069.28	Provizii și alte venituri
10% dare d. dep.	941.20 K	
Compet. de timbru	59.70	
Chirie	440.—	
Amortizare din mobilier	40.—	
Profit curat	8626.22	
	35005.66	35005.66

Dobra, la 31 Decembrie 1911.

DIRECȚIUNEA:

Dr. Laurențiu Petric m. p., președinte. Iosif Petrovits m. p.
Emanoil Șulaga m. p. Laslău Lalcs m. p. Vraciu m. p.
Nicodim Ardelean m. p. Aurelian Oprean m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile Bilanț și Profit și Pierdere prezente și le-am aflat exacte.

Dobra, la 25 Ianuarie 1912.

Ioan Muntean m. p., președinte. Filip Șulaga m. p. Laleș Haneș m. p.

Le-am aflat exacte: Ioan Moldovan m. p. revizor expert al „Solidarității“.

„PROGRESUL“ institut de credit și economii societate pe acții în Marosillye — Ilia Murășană.

CONVOCARÉ.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „PROGRESUL“ societate pe acții în Marosillye — Ilia Murășană, să convoacă prin aceasta în sensul statutelor la a

V-a adunare generală ordinară

care să va ținea în 25 Februarie 1912 st. n. la orele 2 p. m. în localul institutului cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea adunării prin președinte;
2. Numirea notarului adunării și alor doi scrutinători de către președinte;
3. Esmiterea alor doi acționari de către adunarea generală pentru verificarea procesului verbal;
4. Raportul direcțiunii, bilanțul anul și raportul comitetului de supraveghiere;
5. Stabiirea bilanțului, împărțirea profitului curat și votarea absolutorului;
6. Prezentarea și aprobarea satutelor „fondului de penziune“ pentru funcționarii institutului, proiectat de direcțiune;
7. Alegerea bărbaților de încredere externi pe anul 1912 de gestiune.
8. Fixarea marcelor de prezență a direcțiunii și a comitetului de supraveghere pe anul 1912.
9. Alegerea membrilor în direcțiune, în locurile devenite vacante.
10. Alegerea membrilor în comitetul de supraveghiere, în locurile devenite vacante.
11. Eventuale propuneri intrate conform § lui 29 litera g. din statute.

Domnii acționari, cari doresc a lua parte la această adunare fie în persoană, fie prin plenipotențiați, — au a depune acțiunile și documentele de plenipotențiere la cassa institutului cel mai târziu până la 24 Februarie st. n. 1912 sau la cassele institutelor „Albina“ din Sibiu, „Ardeleana“ din Orăștie, „Cassa de Pastrare“ din Săliște, „Victoria“ din Arad și „Orientul“ din Dobra, ori în fine la cassa dlui avocat Dr. Eugen Rozvány din Oradea-mare, cel mai târziu până în 22 Februarie st. n. a. c. Marosillye—Ilia Murășană, 27 Ianuarie 1911.

Direcțiunea.

Active.	Contul Bilanț pro 1911.	Pasive.
Cassa	7809.24	Capital societar
Cassa de păstrare postală	250.79	Fond de rezervă
Cambii	293872.—	Fond de penziune
Cambii cu acop. hip.	186378.—	Depuneri spre fructificare
Cont curent	3852.31	Depozite de cassă
Efecte (acții)	5180.—	Reescont
Realități	60313.22	Dividendă neridicată
Produce	1950.—	Creditori
Mobilier	1974.97	Interese tranzitoare
d. amort. de 10%	187.97 K	Profit curat
Debitori	3130.90	
Anticipațiuni	1096.—	
Inter. trans. la reescont	4772.55	
	570292.01	570292.01

Spese.	Contul Profit și Pierdere.	Venite.
Interese:		Interese:
după depuneri	5464.88	dela cambii
„ reescont	21.912.52	„ cambii cu acop. hip.
Salare	6476.98	„ conturi-curente
Bani de cuartir	480.—	Venite dela realități
Marce de prezență	870.30	Venite dela produse
Dare erarială și comunală	4221.96	Provizioni
după inter. de dep.	546.49	
Competiță de timbre	117.24	
Chirie	440.—	
Spese	1929.20	
Porto	243.86	
Remunerațiuni	200.—	
Amortizări:		
din spese de fond.	262.—	
din Mobilier	187.97	
din sp. de proces	330.41 K	
Profit curat	14838.92	
	58522.73	58522.73

Marosillye—Ilia-murășană, la 31 Dec. 1911.

I. Iancu m. p., dir. executiv. I. Iuga m. p., George Cărăbașiu m. p., contabil.

DIRECȚIUNEA:

G. Oprean m. p., I. Oprean m. p. Dr. St. Rozvány m. p. I. Iancu m. p.
A. Ungur m. p. Z. Murășan m. p. Dr. Fl. Leményi m. p. I. Olariu m. p.

Subsemnatul comitet am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină regulă și conzonanță cu registrele institutului.

Marosillye—Ilia-Murășană, în 27 Ian. 1912.

Comitetul de supraveghiere:

Petru Stef m. p. S. Damian m. p. Aurel Oprean m. p. Cornel Mircea m. p.
Ioan Moldovan m. p. revizor expert al „Solidarității“.

„GRĂNIȚERUL“

Institut de credit și de economii, societate pe acții în H.-Dobra.

Filială în SOBORȘIN și în MAROSILLYE

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii, „GRĂNIȚERUL“, ca societate pe acțiuni, în virtutea §-lui 15 din statute, să invite la

a XIII- adunarea generală ordinară,

ce să va ținea în Dobra, la 2 Martie n. a. c., la oarele 10 a. m., în localul institutului.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

1. Dischiderea adunării generale, numirea notarului și a doi scrutinători, cari au să verifice și procesul verbal.
2. Raportul Direcțiunii, Bilanțul anual și raportul Comitetului de supraveghiere.
3. Darea absoluturului membrilor în Direcțiune și în Comitetul de supraveghiere.
4. Distribuirea profitului curat, realizat cu finea anului.
5. Alegerea președintelui conform §-lui 19 din statute.

6. Alegerea a doi membri în Direcțiune.

7. Concluz cu privire la înmulțirea și stabilirea capitalului social în nex cu concluzul Nr. 2 al adunării generale din 9 Octomvrie 1911.

8. Modificarea §§-lor 4, 18, 41 și 44 din statute.

9. Eventuale propuneri în sensul §-ului 26 din statute.

P. T. acționari, cari voesc a participa la adunarea generală, să binevoiască a-și depune acțiunile până în 1 Martie st. n. a. c., la cassa societății ori a filialelor, conform §-lui 16 din statute. Acțiunile să pot depune și la cassa institutelor „ALBINA“ din Sibiu, „LUMINA“ din Sibiu, FĂGETANA“ din Făget, Filiala „ALBINA“ din Lugos, „LIPOVANA“ din Lipova, „CASSA DE PĂSTRARE“ și la „POPORUL“ din Săliște.

Dobra, din ședința plenară a Direcțiunii și Comitetului de supraveghiere, ținută la 27 Ianuarie 1912.

Directiunea.

Active.	Contul Bilanțului pro 1911.	Pasive.	
Cassa	40.158.84	Capital societar	250.000.—
Bon la Cassa de păstrare postală	1.709.25 K	Plăți à conto emisiunii noue din capital societar	38.833.50
Bon in Giro-Conto la Banca Austro Ungară și la alte bănci	3.219.17 K 4.928.42	Fond de rezervă	131.066.20
Cambii	943.684.—	Fond de penziune	61.450.28
Cambii cu acoperire hipotecară	612.532.—	Depozite spre fructificare	916.952.45
Obligațiuni	3.838.—	Reescont	442.463.—
Credite in Cont-curent cu acoperire	281.945.88	Dividendă neridicată	378.—
Efecte	13.400.—	Diverse conturi creditoare	8.976.18
Imobiliti	10.951.83	Interese tranzitoare:	
Diverse conturi debitoare	18.706.59	dela cambii	25.942.02
Mobilier	5.116.42 K	dela cambii cu acoperire hipotecară	18.486.26
după amortizare	536.42 K 4.580.—	dela obligațiuni	54.94 K 44.483.22
	1.934.725.56	Profit net	40.122.73
			1.934.725.56

Spese.	Contul Profit și Perdere.	Venite.	
Interese:		Interese:	
pentru depozite spre fructificare	48.731.08	dela cambii	82.100.04
pentru fondul de rezervă	4.584.53	dela cambii cu acoperire hipotecară	38.097.51
pentru fondul de penziune	3.313.78 K 56.629.39	dela obligațiuni	401.74
pentru reescompt	24.035.26	dela credite in cont-curent	13.265.50
Spese:		dela efecte	485.— K 134.349.79
salare funcționarilor, membrilor din direcț. iune, din comit. de suprav. și cenzorilor	17.682.28	Provizțiuni și alte venite	25.666.79
chirie și relut de quartir	2.175.—		
tipărituri, registre, porto și alte spese de regie	5.153.33 K 25.010.61		
Dare:			
erarială și araucuri	3.019.24		
10% după inter. depun.	4873.10		
10% după inter. fond. de rez.	458.45		
10% după inter. fond. de penz.	331.38 K 5.662.83 K 13.682.17		
Amortizări:			
din mobilier	536.42		
Profit net	40.122.73		
	160.016.58		160.016.58

H.-Dobra, la 31 Decemvrie 1911.

ADAM LEȘNICAN m. p.,
director-executiv

OCTAVIAN FULEA m. p.,
prim-comptabil.

DIRECȚIUNEA:

- Iosif Morariu m. p. Dr. Iosif. Popoviciu m. p. Iosif Ognean m. p. Dominic Rațiu m. p.
Nicolae Gostae m. p. Toma Roșiu m. p.

Conturile prezente le-am examinat și le-am aflat în deplină ordine.

H.-Dobra, la 27 Ianuarie 1912.

(450) 1-1

Miron Opresan m. p., președinte. Adrian Olariu m. p. Ioan Petroviciu m. p. Ioan Comloși m. p. Ioan Șuiaga m. p.

Editor și redactor responsabil: Constantin Șandru.

„Tipografia Nouă“, I. Moța, în Orăștei.